

Stolta husägare får diplom av landshövdingen

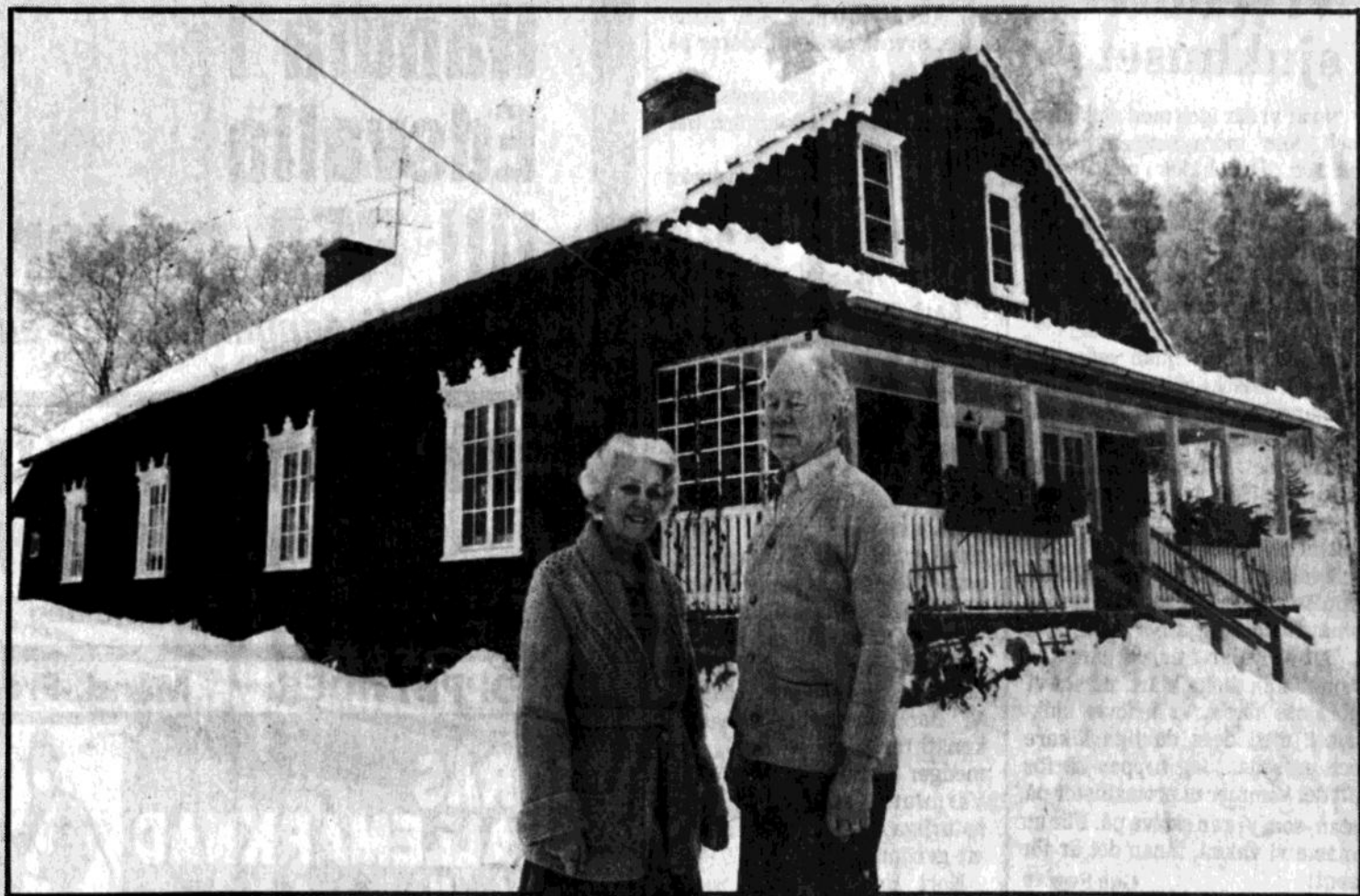
— Utmärkelsen kom som en ren överraskning. Inte visste vi varför plötsligt en hel delegation från Värmlands museum och länsstyrelsen kom hit för att titta på just vårt hus...
I dag utdelas 1981 års diplom för

föredömligt renoverade hus vid Ransäters hembygdsgård. Två av de stolta husägarna, som får motta sitt diplom ur landshövding Bengt Norlings hand, är makarna Elvy och Alf Höglund från Gunnarskog.

Aldrig kunde de ana, när de för snart fem år sedan började renovera den s.k. Smedbyggningen, att resultatet skulle bli så bra att de fick denna åtrådda utmärkelse.

— Klart att vi är stolta. Men oj, så jobbigt det har varit!

Se artikel sista sid.

Den gamla Smedbyggningen är lika vacker utanpå som inuti. Men än återstår arbete. Så några fritidsproblem har Elvy och Alf Höglund sannerligen inte!

AN
25 jan.
1982

**Elvy och Alf får
diplom för sin
fina renovering!**

— Jag nästan skrek av glädje, när jag fick se de handsmidda spikarna i taket. Att den gamla spända väven kunde dölja något så vackert, hade jag inte vågat drömma om!

I kväll får makarna Elvy och Alf Höglund i Rexed, Gunnarskog tillsammans med ett 30-tal andra husägare i Värmland högtidligt motta ett diplom i Ransäters hembygdsgård. Diplomen delas ut av Värmlands museum och länsstyrelsen en gång om året till husägare, som renoverat sina hus föredömligt.

För familjen Höglund kom utmärkelsen som en stor överraskning. Inte kunde Elvy Höglund ana vilka konsekvenser upptäckten av det fina gamla trätaket kunde bära med sig...

Makarna Höglunds hus ligger strax ovanför kraftverket i Gunnarskog, skönt beläget strax intill den lilla ån som förbinder Bergsjön med Gunnern.

— Du skulle ha kommit, när det våras i stället, sa Alf, när han gästfritt bjöd välkommen in. Du kan inte ana, hur fagert det då är här och vilken enorm sångglädje fåglarna visar!

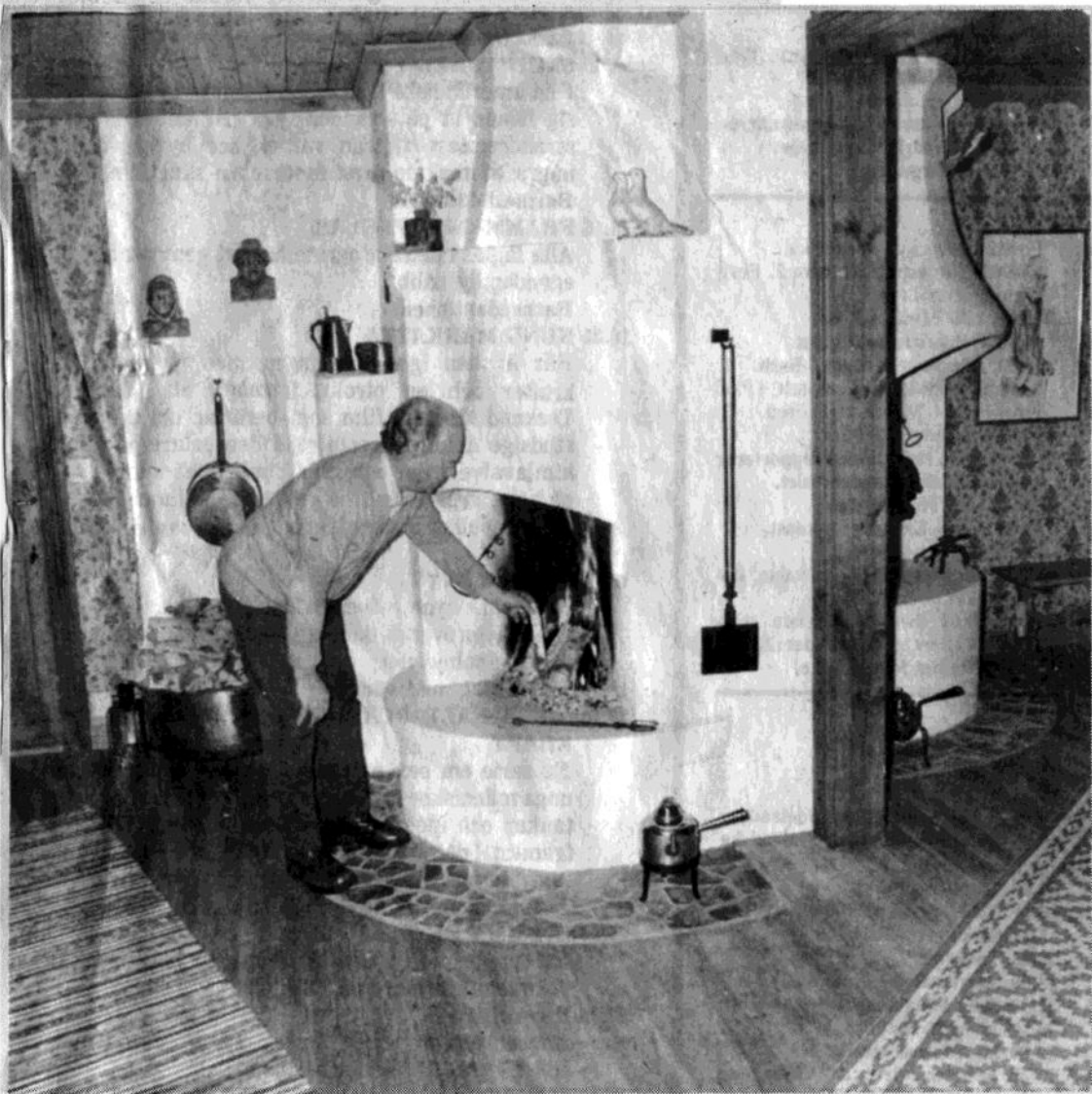
Han vet vad han talar om. Alf är född på gården, som i kommunpapperen heter Rexed 1:52, men som i folkmun alltid har hetat Smedbyggningen. Namnet fick det naturligtvis efter de smeder, som bodde här i arbetarbostäderna någon gång i mitten på 1800-talet.

— Tänk om väggarna kunde tala, säger han och ser sig omkring. Den här gården har varit med om så mycket. Här har varit både affär, snickeri och hemvärnsgård. Min far bodde här, när halva huset fortfarande var hemvärnsgård. För att inte störas av dansen och musiken alltför mycket böt han lägenhet!

Från början har Smedbyggningen troligen bestått av fyra lägenheter och så har den varit långt in på 1900-talet. När, var och hur, alla hyresgästerna flyttat in och ut är dock höjt i dunkel, trots att Alf har lagt ned mycken tid på att försöka dokumentera gårdens historia.

BYGGNADSAR OKÄNT

— Vi vet inte ens när huset byggdes. En del tror runt 1850. Byggnadsstilen skulle kunna tyda på det. Själv tror jag att den är mycket äldre. — Även om jag inte litat på de inristade årtal, som vi fann på en stockpanel! Då skulle huset vara mer än 200 år gammalt.

Alf Höglund visar en av de gamla fina öppna spisarna som pietetsfullt bevarats.

Troligen var dock inte den person, som ristade in de romerska siffrorna särskilt kunnig på dess finesser...

Klart dokumenterat finns dock att huset minst är 120 år gammalt. När renoveringen igångsattes för fem år sedan fann man nämligen under de fem (!) tapetlagren flera tidingar, som var daterade 1862!

Under renoveringen har Alf och Elvy (som delar på utmärkelsen) själva helt

övetande följt den byggnadsvård, som Värmlands museum förordar:

— "En stor del av en byggnads kulturhistoriska värde ligger i att dess tidstypiska karaktär bevaras. I första hand tänker man då på dess yttre. Självfallet är det dock även angeläget att så långt det går bevara vad som finns kvar av det ursprungliga i interiörerna. Det gäller inte enbart att behålla planlösningen. Detaljerna är viktiga

— Vi vet att huset åtminstone är från 1860-talet, säger Elvy Höglund och visar på fem lager tapeter. Underst låg en gammal tidning från 1862...

för helhetsintrycket: lister, paneler, spegeldörrar, fönster, spiskomplex..."

— Det har varit en lika rolig som jobbig tid, säger Elvy. Ibland har vi väl funderat över, vad vi egentligen gett in oss på". Visserligen har vi haft hantverkare till hjälp med allt, men det är lika jobbigt att leta efter tids- typiska dörrpaneler och tapeter eller lösa säkerhets- problemen med de tre spisarna, som att se till att allt blir både tidstypiskt och funktionellt!

Att deras hus i dag är lika

rustikt gammaldags som modernt avpassat visar dock inte minst det trivsamma köket, där de moderna hus- hållsmaskinerna väl samsas med fina renoverade möbler från gamla tider.

"KRONOR" PÅ FÖNSTREN

Själva tror de dock att det var den yttre fasaden som gav dem diplom. Inte minst de vackra utsirade "kronorna" ovanför fönstren ger huset dess ovanliga karaktär. De nya energisåla fönstren har därför på intet

sätt tillåtits förändra husets ursprungliga utseende. Principen såväl ute som inne har varit att enbart byta ut det, som verkligen måste bytas ut och att i så fall ersätta det med nytt i samma material och utförande som det gamla.

Än är de dock inte färdiga med renoveringen. En av in- gångarna och rummet där- innanför väntar ännu på att få sin del av den pietetsfulla om- byggnaden.

— Vi tar litet i taget, säger dock paret unisont.

Hur bör man då göra att få diplom, om man nu tycker att man renoverat sitt hus enligt museets värderingar?

— Inte vet jag, säger Alf. En vacker dag stod bara några personer utanför och bad att få se på huset. Jag fick inte riktigt reda på varför. In- bjudan till diplomutdelningen kom därför som en överrask- ning!

Förslagen till de byggnader som kan komma ifråga lämnas dock av särskilda kommittéer i varje kommun. Dessa är utsedda av byggnadsnämnden eller kulturnämnden. I sista hand är det dock experterna från Värmlands museum, läns- styrelsen och Hembygdsför- bundet som fäller utslaget.

Elvy och Alf är dock inte de enda västvärmlänningarna som i kväll får motta diplom ur landshövding Bengt Norlings hand. Martha Batie, Arvika, Inger och Lars Nels- son, Arvika, Kjell Olofsson, Koppom, samt Göran Selbré, Koppom, får också den åtrå- värda utmärkelsen.

BODIL BOHMAN